



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **P. J.**, zastoupený obecným zmocněncem JUDr. P. J., proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 14. 7. 2021, č. j. 60 Af 25/2021 - 67,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále též „krajský soud“) domáhá zrušení rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jeho odvolání ve věci doměření daně podle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 (dále též „zákon č. 159/2020 Sb.“).

[2] V záhlaví uvedeným usnesením krajský soud nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Podle krajského soudu žalobce nedoložil, že by neměl na zaplacení soudních poplatků dostatečné prostředky. Žalobce disponuje čistým měsíčním příjmem ve výši 19 287 Kč, z něhož hradí náklady na bydlení v souhrnné výši 5 000 Kč. Žádné z dalších tvrzení o příjmech a výdajích žalobce nejen nedoložil, ale ani konkrétně neuvedl, jakým způsobem se promítají do jeho aktuální finanční situace. Ačkoliv je zastoupen osobou s právnickým vzděláním a byl výslovně krajským soudem poučen o nutnosti svá

tvrzení prokázat, odkázal krajský soud na podrobnou rešerši jeho poměrů u příslušných úřadů. Krajský soud tedy nemohl zohlednit tvrzení žalobce o jeho podnikatelské ztrátě, o úhradě nákladů řízení vzniklých v letech 2017-2021 ani o výdajích na stomatologické ošetření. S ohledem na poskytnuté poučení nebylo povinností krajského soudu opakovaně žalobce vyzývat k témuž. Krajský soud dodal, že z hlediska posouzení majetkových poměrů žalobce jsou irelevantní jeho procesní návrhy ve věci. Stejně tak není samo o sobě rozhodné, že žalobci bylo před třemi lety přiznáno úplné osvobození od soudních poplatků. Pro osvobození od soudních poplatků jsou relevantní aktuální poměry žadatele. Z aktuálních zjištění je přitom zjevné, že se výdělkové poměry žalobce zlepšily. Krajský soud uzavřel, že po odečtení nákladů na bydlení zbývá žalobci měsíčně částka 10 427 Kč nad hranici životního minima, nejsou tedy splněny podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků.

II.

[3] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Stěžovatel úvodem zdůraznil význam sporu a svůj úmysl obrátit se na Ústavní soud s návrhem na zrušení části § 2 odst. 1 zákona č. 159/2020 Sb. Dále namítl, že krajskému soudu řádně deklaroval své majetkové poměry a doložil nedostatek prostředků k úhradě soudního poplatku. Pokud krajský soud shledal doložené informace nedostačenými, měl jej vyzvat k jejich doplnění. Stěžovateli je rovněž známo, že soudy běžně samy provádějí zevrubnou rešerši poměrů žadatelů o osvobození od soudního poplatku v databázích veřejných orgánů. Soud se tak mohl obrátit i na správce daně. Nedoložená tvrzení mohl soud aprobovat na základě obecné úvahy o obvyklosti a přiměřenosti, jako to učinil v případě stěžovatelových nákladů na bydlení. Stejně mohl postupovat v případě nákladů spojených se stomatologickou péčí a měsíčních životních nákladů. Stěžovatel rovněž doložil finanční zapojení svého zmocněnce. Co se týče splácení nákladů řízení vzniklých v letech 2017-2021, dokládá je potvrzení věřitele o trvání dluhu. Problematický je rovněž závěr krajského soudu, že se výdělkové poměry stěžovatele od roku 2018 výrazně zlepšily. Dle tehdejšího prohlášení stěžovatel pobíral v rozhodném čtvrtletí měsíční plat ve výši 17 180 Kč, neobdržel tedy tuto částku za celé čtvrtletí. Stěžovatel nesouhlasil ani s odkazem krajského soudu na životní minimum. Závěrem zdůraznil, že poplatníkem soudního poplatku je on, nikoliv jeho zástupce. Ohradil se proto proti poznámce krajského soudu o zůstatku bankovního účtu jeho zástupce. S ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud předepisuje, že v nynější věci nepožadoval po stěžovateli zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, neboť rozšířený senát tohoto soudu již v usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, dospěl k závěru, že „[s]těžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost

pokračování

směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].“ V nyní posuzovaném případě se jedná o přezkum právě takového procesního usnesení krajského soudu, jímž se řízení o žalobě nekončí. Stěžovateli tedy povinnost zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost nevznikla.

[6] Dále platí, že v řízení o kasační stížnosti je podle § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. povinné zastoupení účastníka bez příslušného právního vzdělání advokátem. Ke splnění této podmínky se však rozšířený senát kasačního soudu také vyjádřil ve shora citovaném usnesení a vysvětlil, že „[j]e-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“ Z citovaného usnesení rozšířeného senátu tedy plyne, že ani povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem není vyžadováno v těch případech, kdy kasační stížnost směřuje, tak jako v nyní souzené věci, proti procesnímu rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě nekončí.

[7] S ohledem na předmět řízení, jímž je usnesení krajského soudu, kterým nebylo stěžovateli přiznáno osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud nepovažoval JUDr. P. J. za osobu zúčastněnou na řízení, neboť jeho práva a povinnosti nemohla být napadeným usnesením přímo dotčena.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud neshledal namítanou nepřezkoumatelnost napadeného usnesení. Krajský soud zcela jasně a srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků. Ostatně, stěžovatel s těmito důvody obsáhle polemizuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu ani nebylo možné. Stěžovatel sám přitom ani konkrétně neoznačil, v čem by měla obecně namítaná nepřezkoumatelnost spočívat.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti opakovaně poukázal na význam soudního sporu, především pak na svůj úmysl podat Ústavnímu soudu návrh na zrušení části § 2 odst. 1 zákona č. 159/2020 Sb. Považuje za nepřijatelné, že je po něm v takové situaci požadováno, aby zaplatil soudní poplatek. Tato skutečnost však nemá v posuzované věci pro přiznání osvobození od soudních poplatků žádný význam. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. totiž platí, že *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. (...) Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační*

stížnosti. Zákon tedy jasně spojuje možnost přiznat osvobození od soudních poplatků s nedostatkem finančních prostředků. Jak již správně konstatoval krajský soud, účelem zákona je ochránit před odepřením přístupu k soudu nemajetné účastníky řízení. Podstata sporu má při rozhodování o přiznání osvobození od soudních poplatků význam jen v rámci posouzení, zda není předložená žaloba zjevně bezúspěšná, či zda žadatelem vedený spor má vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry (zda se týká jeho majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí). Jedná se tedy o podmínku, jejíž nesplnění brání přiznat osvobození bez ohledu na majetkovou situaci. Splnění podmínky, že žaloba není zjevně bezúspěšná a že žadatelem vedený spor má vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry, na druhou stranu automaticky nezaručuje osvobození od soudních poplatků. K tomu musí nutně přistoupit prokázání nemajetnosti účastníka řízení. Na tom nic nemění, že je žaloba spojena s návrhem na zrušení (části) předpisu. Pokud by byl přijat tento názor stěžovatele, stala by se úprava soudních poplatků *de facto* obsoletní. Prakticky každý by totiž mohl tvrdit, že má v plánu podat Ústavnímu soudu návrh na zrušení zákona nebo jednotlivých ustanovení, podle nichž bylo v jeho věci rozhodnuto. Nutno dodat, že nejsou dány ani jiné důvody, pro něž by měl být stěžovatel osvobozen od soudního poplatku přímo ze zákona. Okruh řízení i okruh účastníků, kteří jsou ze zákona osvobozeni od soudních poplatků je upraven v §§ 11-14 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. V uvedených ustanoveních však není stanoveno, že by od soudních poplatků měl být osvobozen účastník, který má v plánu podat na Ústavní soud návrh na zrušení zákona či jednotlivých ustanovení. Zákonná úprava tak nepodporuje závěry stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda stěžovatel řádně doložil, že nemá na zaplacení soudního poplatku dostatečné prostředky.

[13] Již v právní větě rozsudku ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, na nějž odkazoval rovněž krajský soud, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ovinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.“ V právní větě rozsudku ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, zdejší soud doplnil, že „[ú]častník řízení, který požádal o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), a který byl soudem řádně poučen (§ 36 odst. 1 s. ř. s.), je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Vyplyne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, soud žádost zamítne.“ (obdobně viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 1 As 63/2008 - 34, ze dne 26. 4. 2017, č. j. 2 As 94/2017 - 19 či ze dne 24. 8. 2010, č. j. 1 As 23/2009 - 95).

[14] V reakci na žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zaslal krajský soud stěžovateli přípis, v němž mu poskytl následující poučení: „Všechna v prohlášení uvedená tvrzení je také nutno prokázat. Proto je nutno doložit příslušná potvrzení od úřadů, zejména o tom, zda jste veden jako uchazeč o zaměstnání, zda a v jaké výši je vám přiznána podpora v nezaměstnanosti, zda je vám přiznán důchod a v jaké výši, zda jste či nikoliv vlastníkem motorového vozidla, nemovitosti, zda a které exekuce a v jaké výši splácíte, výpisy účtů a doklady o placení nájmu atd. Pokud řádně neprokážete věrohodným způsobem své aktuální osobní, majetkové a výdělkové poměry, které odůvodňují přiznání plného nebo částečného osvobození od soudních poplatků, soud žádost zamítne Uvedené skutečnosti je

pokračování

mimo jiné nutno posuzovat také v kontextu Vaší rodinné situace.“ Krajský soud tedy stěžovatele řádně poučil, že musí svá tvrzení doložit a uvedl příklady, jakým způsobem to může provést.

[15] V reakci na to stěžovatel zaslal krajskému soudu vyplněné prohlášení o majetkových poměrech. Z něj vyplývá, že stěžovatel pracuje jako kontrolor jakosti s průměrným měsíčním výdělkem 19 287 Kč, což stvrdil jeho zaměstnavatel. U příjmů z podnikání odkázal na tichého společníka, žalobu a její přílohu. Přílohou žaloby byla smlouva o tiché společnosti ze dne 20. 12. 2020, podle níž se zástupce stěžovatele zavázal poskytnout stěžovateli vklad ve výši 250 000 Kč a podílet se tím na jeho podnikání, včetně úhrady ztráty v uvedené výši. Stěžovatel rovněž uvedl, že má z podnikání kumulativní ztrátu 250 000 Kč s poznámkou „viz FÚ v Olomouci“. Jako majetek větší hodnoty stěžovatel uvedl „osobní automobil - viz registr motor. vozidel“. Sdělil rovněž, že má dluhy a půjčky, jejichž věřitelem je jeho zástupce, a to ve výši 37 905 Kč (z titulu náhrady nákladů řízení vedeného s bývalým zaměstnavatelem) a 48 525 Kč (z titulu pronájmu prostor k podnikání od ledna do května roku 2021). Část prohlášení týkající se dalších výdajů vyplnil následovně:

- daně - výše měsíčně „srážka zálohy daně z příjmů fyz. osob“ Kč
- sociální pojištění - výše měsíčně „v zákonné výši“ Kč
- zdravotní pojištění - výše měsíčně „v zákonné výši“ Kč
- místní poplatky - výše měsíčně „v zákonné výši“ Kč
- hypotéky - výše měsíčně „-“ Kč
- nájemné - výše měsíčně „5.000, vč. záloha elektřina, plyn“ Kč
- náklady za dopravu „MHD“
- „náklady za stomatologickou péči - viz. anamnéza, není hrazeno z veřejného zdrav. pojištění ročně cca 20.000,- Kč - hrazeno hotově zdrav. zařízení“

[16] K prohlášení doplnil přípis, v němž uvedl, že je nutné při rozhodování o osvobození od soudního poplatku zohlednit procesní výsledek řízení, v němž se domáhal určení neplatnosti výpovědi. Dodal, že dané řízení dosud nebylo definitivně ukončeno, toho času se v rámci obnovy řízení nachází u Nejvyššího soudu. Prozatím byl stěžovatel zavázán hradit náklady tohoto řízení ve výši 37 905 Kč. Dále krajskému soudu připomněl, že jej již osvobodil od soudního poplatku v řízení vedeném pod sp. zn. 72 A 14/2018. Poukázal rovněž na to, že začal podnikat v gastronomii (vybudoval podnik Lounge bar Ataman), přičemž do začátku podnikání využil finanční prostředky svého zástupce, které později „přetavil“ v podíl tichého společníka. Jeho podnikání negativně ovlivnila pandemie koronaviru SARS-CoV-2, díky níž vykazuje daňovou ztrátu 250 000 Kč. Nájemné za měsíce leden až květen 2021 za něj uhradil tichý společník. Krom toho musel platit zálohové platby na energie apod. Za důvody hodné zvláštního zřetele označil svá procesní podání (návrhy na přednostní projednání věci, na přiznání odkladného účinku, a zejména na podání návrhu na zrušení části § 2 odst. 1 zákona č. 159/2020 Sb.).

[17] K prohlášení doložil tyto přílohy: 1) záznamy o odchozích platbách z účtu zástupce stěžovatele, a to ze dne 30. 9. 2019 ve výši 100 000 Kč, ze dne 13. 11. 2019 ve výši 65 000 Kč a ze dne 3. 12. 2019 ve výši 35 000 Kč, vždy s označením „podíl do investice“; ze dne 8. 1. 2020 ve výši 20 000 Kč s označením „krátkodobá půjčka“; ze dne 4. 6. 2021 ve výši 19 410 Kč s označením „j. najem bar olomouc“ a ze dne 31. 3. 2021 ve výši 29 115 Kč s označením „najem ataman 01 az 03 2021“; 2) sdělení zástupce stěžovatele, že dne 2. 4. 2021

bylo uhrazeno nájemné včetně služeb za provozovnu Lounge bar Ataman za první 3 měsíce roku 2021 v celkové výši 29 115 Kč; 3) výpisy z účtu zástupce stěžovatele, kde jsou uvedeny platby ze dne 7. 11. 2017, ze dne 4. 12. 2017 a ze dne 3. 5. 2021 ve výši celkem 39 343 Kč s poznámkou, že se jedná o úhradu nákladů řízení.

[18] Nejvyšší správní soud plně přisvědčuje krajskému soudu, že stěžovatel neprokázal nedostatek finančních prostředků, který by mu bránil zaplatit soudní poplatek za žalobu. V rozporu s poskytnutým poučením totiž nepředložil dostatečně průkazné tvrzení ohledně svých příjmů, nákladů a majetku; většinu svých tvrzení nadto ani nedoložil. Konkrétně stěžovatel řádně nespecifikoval své měsíční výdaje za daně, sociální pojištění, zdravotní pojištění, místní poplatky a dopravu a majetek větší hodnoty, kterým disponuje. Jak správně uvedl již krajský soud, stěžovatel ani řádně neuvedl, jaký vliv by mohl mít na posouzení jeho žádosti výsledek civilního řízení, v němž má být řešena etiologie jeho onemocnění. Již tato neúplnost tvrzení stěžovatele sama o sobě postačuje k závěru, že řádně nedoložil své majetkové poměry a neprokázal nedostatek prostředků pro úhradu soudního poplatku. Stěžovatel řádně nedoložil ani tvrzenou ztrátu z podnikání ve výši 250 000 Kč, neboť krajský soud odkázal na to, aby si tuto skutečnost ověřil u Finančního úřadu v Olomouci.

[19] Úkolem soudu, u nějž žadatel žádá o osvobození od soudních poplatků, však není lustrvat nejružnější evidence a zjišťovat další okolnosti, které sám žadatel řádně neuvede a nedoloží (i pokud na ně odkáže). Jeho úkolem je posoudit tvrzení a podklady předložené žadatelem o osvobození od soudních poplatků, a pouze v případě, že sám soud sezná za vhodné uvedené informace dále ověřovat či zjišťovat, může z vlastní vůle takovou lustraci provést.

[20] Zároveň platí, že není možné po krajském soudu požadovat, aby na základě vlastní úvahy sám některé položky vyčíslil, respektive odhadl jejich přiměřenou výši, jak požadoval stěžovatel v kasační stížnosti. Skutečnost, že krajský soud aproboval tvrzení stěžovatele o nájemném ve výši 5 000 Kč jako věrohodnou, znamená toliko to, že krajský soud toto tvrzení uznal, přestože stěžovatel výši nájemného nedoložil. Z tohoto postupu však nelze dovozovat, že bylo povinností krajského soudu domyslet výši veškerých představitelných nákladů stěžovatele. Jen těžko si lze představit, že by krajský soud vytvářel „spotřební koš“, a dle něj sám určil, jaké má stěžovatel běžné měsíční náklady, když je on sám nedoložil, ba dokonce ani neuvedl. Žádost o osvobození od soudních poplatků je silně individualizovaná, a zavedení jakéhosi „spotřebního koše“ či obdobných nástrojů by tuto individualizaci potíralo. Byl by tudíž potírán i samotný smysl daného institutu, který je nadto využíván pouze výjimečně. Nelze rovněž odhlédnout od úvahy krajského soudu na konci napadeného usnesení, v níž - i přes nedostatek tvrzení stěžovatele - zohlednil nejen náklady na bydlení, ale i životní minimum.

[21] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu i v otázce nedostatečného vysvětlení dluhů stěžovatele, které má vůči svému zástupci. Stěžovatel sice doložil doklady, z nichž vyplývá, že jeho zástupce zaplatil za náklady řízení částku ve výši 39 343 Kč. Ta se však liší od stěžovatelem uváděné částky 37 905 Kč, a stěžovatel tento rozpor nikterak nevysvětluje. Za závažnější však zdejší soud považuje, že stěžovatel řádně nevyplnil výši měsíční splátky a ani splatnost tohoto dluhu (a ani dluhu souvisejícího s nájmem a službami prostoru určeného k podnikání). Krajský soud tak nemohl posoudit,

pokračování

jak konkrétně se dané dluhy/půjčky projevují v aktuálních majetkových poměrech stěžovatele. Mohl pouze dospět k závěru, že jsou součástí jeho jmění. To je však pro posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků nedostatečné.

[22] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani tomu, že krajský soud nevzal řádně v potaz obsah usnesení ze dne 17. 4. 2018, č. j. 72 A 14/2018 - 39, jímž byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků. Jak uvedl již krajský soud, při posuzování podmínek pro osvobození od soudních poplatků je stěžejní aktuální situace žadatele. Skutečnost, že před třemi lety byl stěžovatel osvobozen od placení soudních poplatků tak zcela jistě bez dalšího nebude postačovat k tomu, aby byl od soudních poplatků osvobozen i v současném řízení. Vždy je totiž nutné uvést a doložit aktuální situaci žadatele o osvobození od soudních poplatků. Na základě těchto tvrzení a dokladů je pak jeho žádost o osvobození od soudních poplatků posuzována.

[23] Stěžovatel rovněž spatřoval rozpor v tvrzení krajského soudu, že se zásadně změnila jeho finanční situace oproti předešlému posouzení, neboť dle usnesení č. j. 72 A 14/2018 - 39 činil čtvrtletní čistý příjem stěžovatele 17 180 Kč, zatímco jeho současný čistý příjem činí 19 287 Kč měsíčně. Dle stěžovatele se však i tehdy jednalo o měsíční příjem, nikoliv o příjem čtvrtletní. Krajský soud však vycházel z textu usnesení č. j. 72 A 14/2018 - 39, v němž je jednoznačně uvedeno: *„Žalobce je zaměstnán jako kontrolor jakosti (...) jeho výdělek za poslední kalendářní čtvrtletí roku 2017 byl ve výši 17 180 Kč (...) u žalobce jsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť jeho příjem za kalendářní čtvrtletí roku 2017 činí pouze 17 180 Kč.“* Zdejší soud nezpochybňuje, že tehdejší příjem stěžovatele skutečně mohl činit 17 180 Kč měsíčně. Pak ale zřejmě došlo k pochybení v řízení vedeném krajským soudem pod sp. zn. 72 A 14/2018, nikoliv v současném řízení. V původním usnesení totiž krajský soud jednoznačně a opakovaně uvedl, že příjem stěžovatele činil 17 180 Kč za kalendářní čtvrtletí, nikoliv měsíčně. Především na základě této skutečnosti pak v daném řízení stěžovateli přiznal plné osvobození od soudních poplatků. Pokud krajský soud v projednávané věci konstatoval s odkazem na usnesení č. j. 72 A 14/2018 - 39, že došlo k výrazné změně situace stěžovatele, byl takový závěr vzhledem k uvedenému logický. Zdejší soud (stejně jako krajský soud) však znovu zdůrazňuje, že relevantní je aktuální situace žadatele o osvobození od soudních poplatků. I kdyby v původním řízení činil průměrný měsíční příjem stěžovatele 17 180 Kč, a i za takové situace byl od placení soudních poplatků osvobozen, stále by bylo stěžejní, jaká je aktuální situace stěžovatele, respektive jak ji popíše a jak svá tvrzení doloží. Uvedená námitka stěžovatele tak není důvodná.

[24] Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že výtky krajského soudu ohledně nedoložení ročních výdajů za stomatologická vyšetření nebyla namístě. Stěžovatelem tvrzená částka se jeví vzhledem k charakteru jeho potíží jako reálná. Již v rozsudku ze dne 26. 4. 2013, č. j. 6 As 12/2013 - 15, přitom Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„je třeba mít při hodnocení věci na paměti, že běžná domácnost nevede účetnictví a její členové si neuschovávají doklady o veškerých svých příjmech a výdajích. (...) U příjmů náhodných a příležitostných (...) by však byl takový požadavek nerealistický.“* Za takové výdaje považuje Nejvyšší správní soud rovněž právě výdaje za stomatologické vyšetření, není-li tvrzena na první pohled neobvyklá výše těchto nákladů. Pro posouzení věci je rovněž irelevantní výše zůstatku na účtu stěžovatelova zástupce, neboť předmětem žádosti je situace

samotného stěžovatele (ač v podstatě veškeré doložené doklady pocházely od zástupce stěžovatele). Smlouva o tiché společnosti ze dne 20. 12. 2020 společně s podáními a přílohami, které zaslal stěžovatel krajskému soudu spolu s prohlášením o majetkových poměrech, dostatečně vysvětlují finanční zapojení zástupce stěžovatele (pro účely posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků). Doložení účasti tichého společníka na podnikání a doložení plateb, které za stěžovatele učinil, však není samo o sobě dostatečné. Stále absentuje tvrzení a doložení dokladu o splatnosti (či splácení) půjčky, bez něhož krajský soud nemůže posoudit vliv dluhu na majetkové poměry stěžovatele. Stěžovatel tedy řádně nedoložil, že by trpěl nedostatkem finančních prostředků v takovém rozsahu, že by nebyl schopen soudní poplatek zaplatit.

[25] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud posoudil projednávanou věc správně. Kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[26] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2021

Mgr. David Hipšr
předseda senátu